

# Kişisel Verilerin Korunması Kanunu'nun getirdikleri

7 Nisan 2016 tarihinde yürürlüğe giren 6698 sayılı Kişisel Verilerin Korunması Kanunu ile şirketlere uyulması zorunlu bazı yükümlülükler getirildi ve bir takım önemli konular düzenlendi.

TEZCAN | LAW FIRM



Tezcan Hukuk Bürosu  
Av. ZEYNEP TEZCAN  
(Kurucu Avukat)

6698 sayılı Kişisel Verilerin Korunması Kanunu ("KVKK"), Türkiye Büyük Millet Meclisi'nde kabul edilerek 7 Nisan 2016 tarihinde Resmi Gazete'de yayımlandı. Bununla beraber şirketlere uyulması zorunlu yükümlülükler getirildi ve bu yükümlülüklere uyulmaması çeşitli yaptırımlara bağlandı.

KVKK'nın 3. maddesinde "kişisel veri", kimliği belirli veya belirlenebilir gerçek kişilere ilişkin her türlü bilgi olarak tanımlanır. Kanun bu verileri işleyen şirketlere uyulması zorunlu birtakım yükümlülükler getirmektedir. Kişisel verilerin işlenmesi, KVKK m. 3 uyarınca, kişisel verilerin tamamen veya kısmen, otomatik olan ya da herhangi bir veri kayıt sisteminin parçası olmak kaydıyla otomatik olmayan yollarla elde edilmesi, kaydedilmesi, depolanması, muhafaza edilmesi, değiştirilmesi, yeniden düzenlenmesi, açıklanması, aktarılması, devralınması, elde edilebilir hale getirilmesi, sınıflandırılması ya da kullanılmasının engellenmesi gibi veriler üzerinde gerçekleştirilen her türlü işlemi ifade etmektedir. Veriler, ancak KVKK'da

ve diğer mevzuatta belirlenen esaslara uyulması koşuluyla işlenebilir ve kural olarak ilgili kişinin açık rızası olmadan işlenemez. Açık rıza, KVKK'da belirli bir konuya ilişkin, bilgilendirmeye dayanan ve özgür iradeyle açıklanan rıza olarak tanımlanmaktadır. Ancak KVKK'da özel olarak anılan belirli koşulların bulunması halinde, ilgili kişinin açık rızası bulunmaksızın da kişisel verilerin işlenmesi mümkündür. Kişisel verilerin işlenmesinin hukuka uygun olabilmesi ayrıca; KVKK'da belirtildiği üzere, hukuka ve dürüstlük kurallarına uygun olma; doğru ve gerektiğinde güncel olma; belirli, açık ve meşru amaçlar için işlenme; işlendikleri amaçla bağlantılı, sınırlı ve ölçülü olma; ilgili mevzuatta öngörülen veya işlendikleri amaç için gerekli olan süre kadar muhafaza edilme gibi ilkelere uygun olmalıdır.

Özel nitelikli kişisel veri, kişilerin ırkı, etnik kökeni, siyasi düşüncesi, felsefi inancı, dini, mezhebi veya diğer inançları, kılık ve kıyafeti, dernek, vakıf ya da sendika üyeliği, sağlığı, cinsel hayatı, ceza mahkûmiyeti ve güvenlik tedbirleriyle





İlgili verileri ile biyometrik verileri olarak sınıflandırılmaktadır. Açık olarak belirtildiği gibi özel nitelikli kişisel veriler de, ilgili kişinin açık rızası olmadan işlenemez. Ancak bununla birlikte, "genel nitelikteki" kişisel verilerden farklı olarak yukarıda belirtilen açık rıza olmaksızın kişisel verilerin işlenmesi olanağı oldukça sınırlandırılmıştır. Bu kapsamda sağlık ve cinsel hayat dışındaki özel nitelikli kişisel veriler, ancak kanunlarda açıkça sayılan hallerde ilgili kişinin rızası aranmaksızın da işlenebilir. Sağlık ve cinsel hayata ilişkin kişisel bilgiler ise, ancak kamu sağlığının korunması, koruyucu hekimlik, tıbbi teşhis, tedavi ve bakım hizmetlerinin yürütülmesi, sağlık hizmetleri ile finansmanının planlanması ve yönetimi amacıyla ilgili kişinin açık rızası olmaksızın işlenebilecektir.

KVKK'ya uygun olarak işlenmiş olmasına rağmen, işlenmesini gerektiren sebeplerin ortadan kalkması halinde kişisel veriler veri sorumlusu tarafından silinir, yok edilir veya anonim hale getirilir. Kişisel Verilerin Silinmesi, Yok Edilmesi veya Anonim Hale Getirilmesi Hakkında Yönetmelik ("Yönetmelik") Resmi Gazete'de yayınlanmış, Yönetmelik'in yürürlük tarihi 1 Ocak 2018 olarak belirlenmiştir.

Yönetmelik'in 5. maddesi uyarınca Veri Sorumluları Sicili'ne kayıt olmakla yükümlü veri sorumluları, kişisel veri işleme envanterine uygun olarak kişisel veri saklama ve imha politikası hazırlamakla yükümlüdür. İmha politikasında yer alması gereken hususlar Yönetmelik'in 6. maddesinde yer almaktadır. Yönetmelik'in 5/2 maddesinde, söz konusu politikanın hazırlanmasının veri sorumlusunun kişisel verileri, Kanun ve Yönetmelik'e uygun olarak sildiği, yok ettiği veya anonim hale getirdiğini göstermez denilmektedir. Buna göre Yönetmelik'in anonim hale getirme, silme veya yok etme faaliyetlerinin veri sorumlusu tarafından hayata geçirilmesini

de aradığı rahatlıkla söylenebilecektir. Yönetmelik'in 7/3 maddesine göre kişisel verilerin silinmesi, yok edilmesi veya anonim hale getirilmesiyle ilgili yapılan bütün işlemler kayıt altına alınır ve söz konusu kayıtların en az 3 (üç) yıl saklanması gerekmektedir. Yönetmelik'in 8. maddesinde kişisel verilerin silinmesi tanımlanmaktadır. Silme, "kişisel verilerin silinmesi, kişisel verilerin ilgili kullanıcılar için hiçbir şekilde erişilemez ve tekrar kullanılamaz hale getirilmesi işlemidir". Yönetmelik'e göre ilgili kullanıcılar, Bilişim Teknolojileri departmanı üyeleri dışında kişisel verileri işleyen diğer departman üyeleridir.

Bilindiği üzere, veri sorumlularının Kanun'un 11. maddesine göre ilgili kişi talebinden sonra kişisel verileri silmesi, yok etmesi veya anonim hale getirmesi gerekmektedir. Yönetmelik'in 11. maddesine göre veri sorumlularının ayrıca, veri sorumlusu, kişisel verileri silme, yok etme veya anonim hale getirme yükümlülüğünün ortaya çıktığı tarihi takip eden ilk periyodik imha işlemi, kişisel verileri siler, yok eder veya anonim hale getirir denilmektedir. Periyodik silme, imha veya anonim hale getirme süresi veri sorumlularının takdirindedir. Ancak bu süre Yönetmelik uyarınca 6 (altı) ayı aşamayacaktır.

Yönetmelik'in 12/1a maddesine göre ilgili kişinin Kanun'un 11. maddesindeki haklarını kullanmasından itibaren veri sorumlusunun gerekli değerlendirmeyi yaparak talebi 30 (otuz) gün içerisinde neticelendirmesi ve ilgili kişiye bilgi vermesi gerekmektedir. Kanun'un 13. maddesinde ilgili kişiye bilgi verilmesi zorunluluğu bulunmamaktaydı, Yönetmelik bilgi verilmesi hususunu zorunlu hale getirmiş oldu.

İlgili kişi ise kişisel verisi gerçek veya tüzel kişi tarafından işlenen gerçek kişiyi ifade

eder. İlgili kişi, KVKK kapsamında sayılan üç aktörden biridir. Diğer aktörler ise aşağıda yer alan veri işleyen ve veri sorumlusudur. Kişisel verilerin işleme amaçlarını ve vasıtalarını belirleyen, veri kayıt sisteminin kurulmasından ve yönetilmesinden sorumlu olan gerçek veya tüzel kişi veri sorumlusudur. Veri sorumlusunun verdiği yetkiye dayanarak onun adına kişisel verileri işleyen gerçek veya tüzel kişidir. Belirtmek gerekir ki, bir gerçek kişi veya tüzel kişi aynı anda hem veri sorumlusu, hem de veri işleyen olabilmektedir.

Kişisel veriler, kural olarak, ilgili kişinin açık rızası olmadan yurtiçinde veya yurtdışında üçüncü kişilere aktarılamaz. Bununla birlikte, kanunda öngörülen bazı maddi şartların sağlanması halinde aktarılması mümkündür. Veri sorumlusu, ilgili kişiyi aydınlatma yükümlülüğünü en geç kişisel verilerin elde edilmesi anında gereği gibi yerine getirmekle yükümlüdür. Bu çerçevede; veri sorumlusunun ve varsa temsilcisinin kimliği, kişisel verilerin hangi amaçla işleneceği, işlenen kişisel verilerin kimlere ve hangi amaçla aktarılacağı, kişisel veri toplamanın yöntemi ve hukuki sebebi ve ilgili kişinin hakları konularında ilgili kişiyi bilgilendirmekle yükümlüdür.

Veri sorumlusu, kişisel verilerin hukuka aykırı olarak işlenmesini ve erişilmesini önlemek ve kişisel verilerin muhafazasını sağlamak amacıyla uygun güvenlik düzeyini temin etmeye yönelik gerekli her türlü teknik ve idari tedbiri almakla yükümlüdür. Bu kapsamda veri sorumlusu ve veri işleyen, aldıkları açık rıza kapsamında öğrendikleri kişisel verileri KVKK hükümlerine aykırı olarak üçüncü kişilere açıklayamaz ve işleme amacı dışında kullanamazlar. Bu yükümlülük, veri sorumlusu ve veri işleyen görevi sona erse dahi, süresiz olarak devam edecektir. Dış kaynak hizmet alımı ya da katma değerli hizmetlerin sunulması amacıyla kişisel verilerin paylaşılmasında da aynı



kapsamda KVKK hükümlerinden doğan bu yükümlülükler devam edecektir. Kişisel verilerin kanuni olmayan yollarla üçüncü kişiler tarafından elde edilmesi halinde, veri sorumlusunun bu durumu en kısa sürede ilgili kişiye ve de kurula bildirme yükümlülüğü bulunmaktadır.

Kişisel verileri işleyen gerçek ve tüzel kişiler, veri işlemeye başlamadan önce kurum başkanlığı tarafından kamuya açık olarak tutulacak Veri Sorumluları Sicili'ne kayıt olmakla yükümlüdür. Bununla birlikte, kurul tarafından belirlenecek kriterler göz önüne alınarak Veri Sorumluları Sicili'ne kayıttan muafiyet tanınması söz konusu olabilecektir. Veri Sorumluları Sicili Yönetmeliği 30.12.2017 tarihli Resmi Gazete'de yayınlanarak yürürlüğe girmiştir. Ancak Kişisel Verileri Koruma Kurulu tarafından kurulacak VERBİS sistemi henüz hizmete açılmamıştır. Başlangıç tarihi ve yükümlü olmayanlar belirlenip açıklandığında, bu yükümlülük geçerli hale gelecektir.

Buna göre veri sorumlularının veri sicil bilgi sistemine (VERBİS) kaydolmaları gerekecektir. Veri sorumlularının VERBİS'e kaydolarken iribat kişisi belirlemesi, veri işleme süreçlerini belirleyen kişisel veri işleme envanteri ve bu envanter doğrultusunda kişisel veri saklama ve imha politikası oluşturması gerekmektedir.

VERBİS'e bildirilmesi gereken bilgiler ise; veri sorumlusu ve varsa veri sorumlusu temsilcisinin kimlik ve adres bilgileri kapsamında; kurul tarafından belirlenecek başvuru formunda yer alan bilgiler, kişisel verilerin hangi amaçla işleneceği, veri konusu kişi grubu ve grupları ile bu kişilere ait veri kategorileri hakkındaki açıklamalar, kişisel verilerin aktarılabilirliği alıcı veya alıcı grupları, yabancı ülkelere

aktarımı öngörülen kişisel veriler, KVKK'nın 12. maddesinde öngörülen ve Kurul tarafından belirlenen kriterlere göre alınan tedbirler ile kişisel verilerin işlendikleri amaç için gerekli olan azami süresidir.

Veri süjesi olarak tanımlayabileceğimiz ve kanunda "ilgili kişi" olarak anılan söz konusu kişisel verinin asli sahibi, veri sorumlusuna başvurarak KVKK'da belirtilen haklar temelinde belirli taleplerin yerine getirilmesini isteyebilecektir. Bu hakları sıralamak gerekirse; kişisel verilerinin işlenip işlenmediğini ve kişisel verilerinin işlenme amacını ve bunların amacına uygun kullanılıp kullanılmadığını öğrenmek, kişisel verilerin işlenip işlenmediğine ilişkin bilgi talep etmek, yurt içinde veya yurt dışında kişisel verilerinin aktarıldığı üçüncü kişileri bilmek, kişisel verilerin eksik veya yanlış işlenmiş olması halinde bunların düzeltilmesini ve bu durumun kişisel verilerin aktarıldığı üçüncü kişilere bildirilmesini istemek, kanunda öngörülen hallerde kişisel verilerin silinmesini veya yok edilmesini ve bu durumun kişisel verilerin aktarıldığı üçüncü kişilere bildirilmesini istemek, İşlenen verilerin otomatik bir sistemle analiz edilmesi halinde aleyhine bir sonucun ortaya çıkmasına itiraz etmek ve zarara uğraması halinde zararın giderilmesini talep etmektir. İlgili kişinin yukarıda sayılan taleplerinin yerine getirilmemesi veya KVKK'ya aykırı şekilde reddedilmesi halinde ilgili kişinin KVKK ile kurulan kurula şikâyet yoluyla başvurma imkânı getirilmiştir.

KVKK kapsamında yaptırımlar suçlar ve kabahatler olarak ikiye ayrılmıştır. Suçlar ve Cezalardaki yaptırımlar; hukuka aykırı olarak kişisel verilerin kaydedilmesi 1 yıldan 3 yıla kadar hapis

cezası, kişisel verilerin, hukuka aykırı olarak bir başkasına verme, yayma veya ele geçirme: 2 yıldan 4 yıla kadar hapis cezası ve veri sorumlusunun kanunların belirlediği sürelerin geçmiş olmasına karşın verileri sistem içinde yok etmeme (silmeme, yok etmeme, anonim hale getirmeme): 1 yıldan 2 yıla kadar hapis cezası şeklinde belirtilmiştir.

Kabahatlerdeki yaptırımlar; aydınlatma yükümlülüğüne aykırılık: 5.000 TL'den 100.000 TL'ye kadar, veri güvenliğine ilişkin yükümlülüğün ihlali: 15.000 TL'den 1.000.000 TL'ye kadar, kurul tarafından verilen kararları yerine getirmeme: 25.000 TL'den 1.000.000 TL'ye kadar, Veri Sorumluları Sicili'ne kayıt ve bildirim yükümlülüğüne aykırılık: 20.000 TL'den 1.000.000 TL'ye kadar idari para cezası olarak belirlenmiştir.

KVKK, yayımladığı 7 Nisan 2016 tarihinde yürürlüğe girmiştir. Bununla birlikte, Kanun'da bazı hükümlerin yürürlüğü girmesi bu tarihten itibaren 6 (altı) ay sonra olmak üzere ertelenmiştir. Ertelenen hükümler ise 7 Ekim 2016 tarihi itibarıyla yürürlüğe girmiştir.

KVKK, kişisel verileri işlenen tüm gerçek kişiler ve her ne şekilde olursa olsun kişisel verileri işleyen tüm gerçek ve tüzel kişileri kapsayan hükümler ile geniş bir uygulama alanı oluşturmaktadır. Bu kapsamda, uygulamada, gerek kişisel veri paylaşan ve gerekse kişisel veri işleyen herkes KVKK'ya tabidir.

KVKK'nın Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe girdiği 7 Nisan 2016 tarihinden itibaren veri işleyen tüm gerçek ve tüzel kişiler, KVKK'dan doğan ve yukarıda belirtilen yükümlülüklerle uygun davranmak zorundadır.